

V I Lenin

Om sovjetrepublikens internationella och inre läge

Referat på ett sammanträde av den kommunistiska fraktionen på Metallarbetarförbundets allryska kongress, den 6 mars 1922.

Kamrater! Tillåt mig att göra ett avbrott i er vanliga dagordning och i dag inte beröra de ämnen, som står upptagna på dagordningen för ert sammanträde och er kongress, utan delge er mina slutsatser och synpunkter beträffande de viktigaste politiska uppgifterna. Det har hos oss redan blivit en vana att man vänder sig till dem, som utan att vara officiella representanter för den ena eller andra statsinstitutionen faktiskt bär en väldig del av det statliga arbetets börda. Och ni vet alla, att i flertalet av våra statsinstitutioner verkligt, effektivt arbete utföres av de ena eller andra representanterna för arbetarklassen, inbegripet naturligtvis metallarbetarna, som går i de främsta leden.

Jag tror därför, att det i detta fall ingalunda skulle vara ur vägen att göra ett avbrott i er vanliga dagordning och tala inte så mycket om fackliga och partifrågor som om politiska frågor, om vårt internationella och inre läge. Ty det finns enligt min övertygelse såväl i vårt internationella som också i vårt inre läge något som liknar en viss omsvängning i politiken och som av varje partimedlem och naturligtvis också av varje medveten arbetare kräver särskild uppmärksamhet för att denne skall fullständigt förstå denna omsvängning i politiken, uppfatta den riktigt och omsätta den i sitt arbete — i sovjet-, parti-, fackförenings- och varje annat arbete.

Ni vet naturligtvis alla, kamrater, att Genua fortfarande står i centrum för vår internationella politiks frågor. Jag är just inte så fast övertygad om att den fortfarande med rätta står i centrum, ty då vi säger ”Genua”, så menar vi den sedan länge allmänt bekanta konferens, som var bestämd att äga rum i Italien, i Genua, och som nästan var fullständigt förberedd, men vilken för närvarande tyvärr befinner sig i ett så obestämt tillstånd, att ingen vet (jag fruktar starkt, att inte ens de som tagit initiativet till och organiserat konferensen vet det), huruvida det finns några större chanser att konferensen skall äga rum eller om dessa chanser så gott som saknas. I alla händelser måste vi säga oss själva och alla dem som har något som helst intresse för arbetar- och bonderepublikens öde, att vår inställning i detta avseende, d. v. s. till frågan om konferensen i Genua, ända från första början varit fullkomligt bestämd och förblivit lika bestämd. Och det är inte vår skuld om vissa andra saknar inte bara bestämdhet utan till och med den mest elementära beslutsamhet, den mest elementära förmåga att utföra sina avsikter. Vi har ända från början förklarat, att *vi välkomnar Genuakonferensen och kommer att bege oss dit*; vi har utmärkt väl förstått och på intet sätt hemlighållit, att vi beger oss dit som affärsmän, emedan vi obetingat behöver driva handel med de kapitalistiska länderna (så länge de inte fullständigt störtat samman), och att vi beger oss dit för att på det riktigaste och fördelaktigaste sättet diskutera de politiskt lämpliga betingelserna för denna handel, och ingenting mer. Detta är naturligtvis ingalunda någon hemlighet för de kapitalistiska stater, vilkas regeringar uppgjorde den första planen till Genuakonferensen och satte igång saken. Dessa stater vet mycket väl, att förteckningen över de handelsfördrag, som förbinder oss med olika kapitalistiska länder, blir allt längre, att antalet praktiska affärsöverenskommelser växer, att antalet förenade ryska och utländska handelsföretag i de mest skilda kombinationer av olika utländska stater och olika grenar av vår industri behandlade in i minsta detalj, för närvarande är ofantligt. Därför är den praktiska grundvalen för det, som huvudsakligen kommer att behandlas i Genua, mycket väl bekant för de kapitalistiska staterna. Och om dessutom en mängd av alla möjliga slags politiska samtal, förslag och projekt reser sig som en överbyggnad för att komplettera denna grundval, så måste man förstå, att detta endast är en

liten överbyggnad, som mycket ofta är konstlat uppbyggd och uttänkt och som förverkligas av personer, som är intresserade av densamma.

Under de mer än fyra år som sovjetmakten existerat, har vi naturligtvis förvärvat tillräckligt med praktisk erfarenhet (frånsett det faktum att vi också teoretiskt känt tillräckligt väl till detta) för att i tillbörlig grad förstå att uppskatta detta diplomatiska spel, som herrar representeranter för de borgerliga staterna utvecklat efter alla den föråldrade borgerliga diplomatiska konstens regler. Vi förstår utmärkt väl, vad som ligger till grund för detta spel: vi vet att dess innebörd är handel. *De borgerliga länderna måste handla med Ryssland*: de vet att utan den ena eller andra formen för ömsesidiga ekonomiska förbindelser kommer förfallet hos dem att gå längre än det hittills gått. Trots alla deras storslagna segrar, trots allt det ändlösa skryt, med vilket de fyller tidningarna och telegrammen i hela världen, håller dock deras ekonomi på att falla sönder, och ehuru redan fyra år gått efter deras väldiga segrar kan de inte klara ens den enklaste uppgift — inte att bygga upp något nytt, utan endast att återupprätta det gamla — och rör sig alltjämt kring det problemet, hur de skall kunna sluta sig samman och åstadkomma en sådan kombination av tre, fyra eller fem (som ni ser en ovanligt hög siffra, som gör möjligheten av en överenskommelse förfärligt svår) att det kunde bli fråga om affärer. Jag förstår, att kommunisterna verkligen behöver tid för att lära sig driva handel, och att en var som vill lära detta, under första åren kommer att begå de grövsta fel, men historien kommer att förlåta honom, ty detta är en sak som är ny för honom. Här måste man också göra hjärnorna lite spänstigare och kasta av sig varje kommunistisk eller rättare sagt rysk Oblomov-anda och mycket annat. Men det är underligt att höra att representanterna för de borgerliga staterna om igen måste lära hur de skall driva handel, något som de hållit på med i hundratals år, och på vilket hela deras samhälleliga liv vilar. För oss är detta för övrigt inte så märkvärdigt: vi har för länge sedan sagt och vetat, att deras värdering av det imperialistiska kriget inte var så riktig som vår. Vid värderingen av det, kunde de inte se längre än sin egen näsa, och tre år efter sina gigantiska segrar kan de inte finna någon utväg ur läget. Vi kommunisterna har sagt att vår värdering av kriget är djupare och riktigare, att dess motsägelser och olyckor verkar i långt bredare skala än vad de kapitalistiska staterna förmodar. Och då vi såsom åskådare betraktade de borgerliga segerländerna, sade vi: ”De kommer mer än en gång att minnas våra förutsägelser och vår värdering av kriget och dess följder.” Den omständigheten att de gått vilse i en skog av kanhända mindre än fyra tallar, förvånar oss inte. Men samtidigt säger vi: ”Vi måste handla med de kapitalistiska staterna, så länge de existerar som sådana.” Vi går med på att underhandla med dem som affärsmän, och att vi kan göra detta, det bevisar det växande antalet handelsfördrag med de kapitalistiska makterna, det bevisar antalet transaktioner. Vi kan inte publicera dem, så länge de inte är fullständigt klara. Då en kapitalistisk affärsman kommer till oss och säger: ”Så länge vi inte slutfört förhandlingarna, bör detta stanna mellan oss” — så kan man naturligtvis ur affärssynpunkt inte tillbakavisa detta. Men vi vet ju, hur många avtal som håller på att förberedas — enbart listan över dem fyller flera sidor, och bland dem finnes dussintals konkret diskuterade praktiska förslag från solida finansgrupper. Herrar representeranter för de borgerliga makterna, som samlas i Genua, vet naturligtvis detta lika bra som vi: i övrigt må det vara hur det vill, men dessa regeringars förbindelse med sina kapitalistiska firmor existerar naturligtvis fortfarande. Inte ens bland dem är upplösningen ännu så stor, att de inte skulle känna till detta.

Och om vi därför i utlandstelegrammen ständigt läser meddelanden om att de — som det heter — inte riktigt kan föreställa sig, vad som kommer att försiggå i Genua, att de — som det heter — håller på att tänka ut något nytt, att de vill förvåna världen med att förelägga Ryssland nya betingelser, så tillåt mig att säga dem (jag hoppas att jag får tillfälle att personligen säga det till Lloyd George i Genua) : ”Med detta kommer ni inte att förvåna någon, mina herrar. Ni är affärsmän och gör affärer alldeles utmärkt. Vi håller ännu bara på att lära oss göra affärer och

gör det ännu mycket dåligt. Men vi har tiotals och hundratals avtal och förslag till avtal, av vilka det framgår hur vi driver handel, under vilka betingelser och vilka affärer vi ingår eller kommer att ingå.” Och om vi i tidningarna finner allehanda meddelanden, som är avsedda att skrämman en eller annan, meddelanden om att man kommer att sätta oss på något slags prov, så ler vi tämligen lugnt åt den saken. Vi har hört tillräckligt med hotelser och mycket allvarligare hotelser än köpmannens, vilken bereder sig att slå igen dörren, sedan han sagt sitt allra sista pris. Vi har hört hotet av kanonerna från de allierade makternas sida, vilka har nästan hela världen i sina händer. *Vi lät inte skrämman oss av dessa hotelser. Var så goda och glöm inte detta, herrar europeiska diplomater.* Vi är inte alls så ivriga att upprätthålla vår diplomatiska prestige, vår renommé, vilket är så utomordentligt viktigt för de borgerliga staterna. Vi kommer inte ens att officiellt tala om den saken. Men vi har inte glömt den. Inte en enda arbetare, inte en enda bonde hos oss har glömt, kan glömma eller kommer någonsin att glömma, att han kämpat och försvarat arbetar- och bondemakten mot ett förbund av alla de starkaste makterna, som understödde interventionen. Vi har en hel kollektion av fördrag, som dessa stater under loppet av en rad år ingått med Koltjak, Denikin & Co. De har offentliggjorts, vi känner till dem, hela världen känner till dem. Varför skall man då leka kurragömma och framställa saken så som om vi alla hade tappat minnet? Varje bonde och varje arbetare vet att han har kämpat mot dessa makter och att de inte kunnat besegra honom. Och om ni, herrar representanter för de borgerliga staterna, önskar roa er och slösa bort ert papper (ni har mycket mer än ni behöver av den varan) och ert bläck och överlasta era telegrafledningarna och era radiostationer för att meddela hela världen: ”Vi kommer att sätta Ryssland på prov”, så skall vi få se, vem som slår den andra. Vi har redan satts på prov, och det inte i ord, inte i affärer, inte med rubeln, utan med påken. Och vi har redan till priset av svåra, blodiga och plågsamma sår gjort oss förtjänta av att inte vi själva utan fienderna måste säga om oss: ”En pryglad är lika mycket värd som två icke-pryglade.”

Vi har gjort oss förtjänta av detta på det militära området. På handelns område däremot pryglar man oss kommunister tyvärr alltför lite, men jag hoppas att denna brist kommer att repareras i den närmaste framtiden och med samma goda resultat.

Jag sade att jag räknar med att personligen få tala med Lloyd George i Genua om dessa ting och säga honom, att *det inte lönar sig att skrämman oss med bagateller*, ty det skulle bara skada prestigen för den som försökte göra det. Jag hoppas att jag inte skall bli hindrad från detta genom min sjukdom, som under några månader inte gett mig möjlighet att direkt delta i det politiska arbetet och fullständigt hindrat mig att sköta den sovjetpost, där jag ställts. Jag har anledning att räkna med att jag om några veckor skall kunna återvända till mitt omedelbara arbete. *Men jag är inte övertygad om att tre eller fyra av dem på några veckor skall kunna uppnå en överenskommelse om det, som de meddelat hela världen att de enat sig om.* Jag vågar till och med påstå att ingen människa i världen är övertygad om detta, ja, än mer, att de själva inte är det, ty då segermakterna, som i sina händer har makten över hela världen, samlades i Cannes, sedan de redan många gånger samlats — antalet av deras konferenser är legio, och till och med den europeiska borgerliga pressen gör sig löjlig över dem — kunde de i alla fall inte bestämt säga, vad de vill.

Allra riktigast har därför kamrat Trotskij definierat läget, med hänsyn till de praktiska uppgifterna och inte med hänsyn till de diplomatiska krusprången. Dagen efter meddelandet om att allt var fullständigt i ordning beträffande Genua, att man fullständigt kommit överens, uppnått fullständig enighet beträffande Genua, och att det endast var en av de borgerliga regeringarnas vankelmodiga hållning (de har blivit så misstänkt vankelmodiga) som framtvingat ett tillfälligt uppskov, utfärdade han orden: ”Må varje rödarmist sätta sig in i den internationella situationen. Vi vet med säkerhet att hos dem därborta finns en fast grupp, som vill försöka en intervention. Vi kommer att vara på vår vakt, och må varje rödarmist veta, vad

det diplomatiska spelet är för något och vad vapnens makt är, vilken hittills avgjort alla klasskonflikter.”

Må varje rödarmist veta, vad detta spel är för något, vad vapnens makt är, och då får vi se. Hur kapitalismen än fallit sönder i alla kapitalistiska länder, så kan dock många ganska inflytelserika partier försöka sig på den saken. Men om regeringarna är så vacklande, att de inte ens i rätt tid kan sammankalla en konferens, vem vet, vem som kommer att ha makten över dessa regeringar. Vi vet att det där hos dem finnes inflytelserika partier och inflytelserika personer och finansmagnater, som vill krig, vi vet detta mycket väl, och vi är tillräckligt väl informerade beträffande den verkliga innebörden i det, som ligger bakom de ekonomiska fördragen. Vi har uthärdat oerhört mycket svårt och vi vet, vilka olyckor och lidanden ett nytt krigsförsök kan tillfoga oss, och vi säger att vi ännu en gång kommer att uthärda det. Försök bara att pröva på! Den slutsats, som kamrat Trotskij drog, då han i stället för resonemang om diplomatiska krumsprång publicerade sin bestämda uppmaning, är att man på nytt måste klargöra det internationella läget för varje rödarmist, att Genua-konferensens uppskjutande till följd av den italienska regeringens vacklan är detsamma som faran för ett krig. Vi kommer att nå därhän att varje rödarmist skall förstå detta. Det kommer vi att uppnå desto lättare, som man i Ryssland sällan träffar på en familj eller rödarmist, som inte skulle veta detta, och inte bara ur tidningar, cirkulär eller order utan från sin egen by, där han sett krymplingar, där han sett familjer, som gått igenom detta krig, där han ser missväxt, kvalfull svält och förödelse, ser ohygglig nöd och vet, vad som framkallat detta, även om han inte läser mensjevnikernas och socialistrevolutionärernas Parispublikationer, vilka förklarar att det beror på bolsjevnikernas ondskefulla egenskaper. Det finns väl för närvarande knappast någon bestämdare önskan, som så helt gripit honom, som önskan att slå tillbaka (för att inte säga mer), slå tillbaka dem, som påtvingat oss och understött Koltjaks och Denikins krig mot oss. I detta avseende behöver vi inte skapa några nya agitations- och propagandakommissioner. I frågan om Genua-konferensen måste man strikt skilja mellan sakens innebörd och de tidningsankor, som bourgeoisin släpper ut. För bourgeoisin ser dessa ankor ut som förskräckliga bomber, men oss skrämmer de inte, ty vi har sett många av dem förut och ibland förtjänar de inte ens att man besvarar dem med ett leende. Alla försök att påtvinga oss betingelser som om vi vore besegrade är rena dumheten, som det inte lönar sig att besvara. Såsom köpmän knyter vi förbindelser och vi vet, vad du är skyldig oss och vad vi är skyldiga dig, och vad din rättmätiga och till och med ökade profit kan vara. Vi får många förslag, antalet av våra avtal växer och kommer att växa, hur än kombinationen mellan de tre-fyra segermakterna kommer att utfalla. Genom att uppskjuta konferensen kommer ni att förlora, ty ni visar edra egna folk att ni inte själva vet vad ni vill och att ni lider av s. k. svag vilja. Denna sjukdom kommer sig av att ni inte förstår ekonomin och politiken, av vilken vi gjort en djupare värdering än ni. Det är snart tio år, sedan vi gjorde denna värdering, men hela den följande förstörelsen och förfallet är fortfarande inte klara för de borgerliga staterna.

Vi ser redan klart det läge, som skapats hos oss, och kan med full bestämdhet säga att vi redan kan inställa och håller på att inställa den reträtt vi började. Det räcker. Vi ser fullständigt klart och döljer inte att den nya ekonomiska politiken är en reträtt, vi gick så långt att vi inte kunde hålla ställningen, men sådan är nu en gång kampens logik. Om någon erinrar sig, hur det var i november (oktober) 1917, eller om någon, som den gången var politiskt omogen, sedermera gjort sig bekant med det läge som rådde 1917, så vet han, vilken mängd kompromissförslag bolsjevnikerna den gången gjorde bourgeoisin. De sade: ”Mina herrar, det hela brakar ihop hos er, men vi kommer att stå kvar vid makten och att behålla den. Skulle ni inte vilja tänka över hur ni — för att uttrycka sig lite bondskt — skall ordna detta utan skandal.” Vi vet att det förekom inte bara skandaler utan också försök till uppror, som igångsattes och understöddes av mensjevnikerna och socialistrevolutionärerna. De sade tidigare: ”Vi är beredda

att om så skulle vara genast överlämna makten till sovjeterna.” I dagarna läste jag i en Paristidskrift en artikel av Kerenskij, riktad mot Tjernov (där möter man synnerligen mycket av den varan). Kerenskij säger:

”Klamrade vi oss kanske fast vid makten? Jag förklarade redan vid tiden för Demokratiska konferensen att om det fanns några personer, som åtog sig att bilda en homogen regering, så skulle makten utan varje tvekan överlämnas till den nya regeringen.”

Vi vägrade inte att taga makten ensamma. Detta förklarade vi redan i juni 1917. I november (oktober) 1917 förverkligade vi detta på sovjetkongressen. Sovjetkongressen fick bolsjevikisk majoritet. Då vände sig Kerenskij till krigsskoleeleverna, rusade iväg till Krasnov, ville samla en armé och marschera mot Petrograd. Vi gav dem en liten tilltufsning, och nu är de förnärmade och säger: ”Vilka ohyfsade personer och våldsmän, vilka bödlar.” Vi svarar: ”Skyll er själva, go vänner! Tro inte att de ryska bönderna och arbetarna har glömt era gärningar. I november (oktober) utmanade ni oss till kamp i den mest förbittrade form, som svar använde vi terror, trefaldig terror, *och om det blir nödvändigt, skall vi använda den ännu en gång, ifall ni ånyo gör ett försök.*” Inte en enda arbetare, inte en enda bonde tvivlar på att det är nödvändigt; förutom intellektuella hysteriker är det ingen som tvivlar på den saken.

Vi måste under oerhörda ekonomiska svårigheter utkämpa ett krig mot en fiende, som var våra krafter hundrafalt överlägsen. Det är klart att vi därvid måste gå längre ifråga om utomordentliga kommunistiska åtgärder, än vad som varit nödvändigt. Vi blev tvungna till det. Våra motståndare trodde att de skulle kunna göra slut på oss, de trodde att de inte i ord utan i handling skulle kunna tvinga oss på knä. De sade: ”Vi går inte med på några som helst eftergifter.” Vi svarade: ”Om ni tror, att vi inte vågar tillgripa de mest ytterligt-gående kommunistiska åtgärder, så misstar ni er.” Och vi vågade det, vi gjorde det och vi segrade. I dag säger vi att vi inte kan hålla dessa positioner, att vi retirerar, emedan vi har erövrat tillräckligt för att kunna hålla de nödvändiga positionerna. Hela vitgardistbandet med men-sjevikerna och socialistrevolutionärerna i spetsen jublar och säger: ”Aha, ni retirerar! ...” — ”Jubla ni, därmed tröstar ni bara er själva”, säger vi. För oss är det fördelaktigt, om vår fiende tröstar sig själv i stället för att syssla med sakligt arbete. Triumfera bara, ni ställer oss i ett ännu gynnsammare läge därigenom att ni tröstar er själva med illusioner. Vi har erövrat vidsträckta positioner, och om vi inte från 1917 till 1921 skulle ha erövrat dessa positioner, skulle vi inte ha haft något utrymme till reträtt — såväl i geografiskt avseende som ekonomiskt och politiskt. I förbund med bönderna behåller vi makten, och om ni inte vill gå med på de betingelser, som ställdes er före kriget, så kommer ni efter kriget att få sämre betingelser. Detta har noggrant registrerats i den diplomatiska, ekonomiska och politiska historien från 1917 till 1921, så att det på intet sätt är något skryt. Det är bara ett konstaterande, bara en påminnelse. Om herrar kapitalister i november (oktober) 1917 hade antagit våra förslag, så skulle de ha haft fem gånger så mycket som i dag. Ni har kämpat i tre år. Vad har ni fått? Vill ni slåss ännu en gång? Vi vet mycket väl, att långt ifrån alla hos er vill slåss. Vi vet å andra sidan att vi under den förtvivlade hungersnöd, som nu råder, och under industrins nuvarande tillstånd inte kan hålla alla de positioner vi vann under åren 1917-1921. Vi har uppgivit en hel rad positioner. Men vi kan nu säga att *denna reträtt, evad det gäller eftergifter åt kapitalisterna, är avslutad.* Vi har vägt våra krafter och kapitalisternas krafter mot varandra. Vi har på försök gjort en hel rad rekognosceringsrörelser i form av fördrag med ryska och utländska kapitalister, och säger — och jag hoppas och är övertygad om att också partikongressen kommer att säga det officiellt i Rysslands ledande partis namn: *vi kan nu inställa vår ekonomiska reträtt. Nu räcker det. Längre tillbaka går vi inte, vi skall nu ägna oss åt att på rätt sätt utveckla och gruppera krafterna.* Då jag säger att vi inställer vår ekonomiska reträtt så betyder detta inte att jag på något sätt glömt de oerhörda svårigheter, i vilka vi befinner oss, eller att jag vill lugna och trösta er i detta avseende. Frågan om gränserna för reträtten och om

vi skall inställa den eller ej — är inte en fråga om de svårigheter inför vilka vi står. Vi vet vilka svårigheter vi står inför. Vi vet vad hungersnöd i ett bondeland som Ryssland är. Vi vet att det ännu inte lyckats oss att råda bot på de lidanden som hungersnöden framkallat. Vi vet, vad en finanskris är i ett land, som måste driva handel och där man släppt lös en sådan flod av papperspengar, som världen ännu aldrig skådat. Vi känner dessa svårigheter, vi vet att de är gigantiska. Jag fruktar inte att säga att de är omätliga. Detta skrämmer oss inte det ringaste. Tvärtom, vi öser vår kraft ur det faktum att vi öppet säger till arbetarna och bönderna: ”Se vilka svårigheter som ligger framför er, se vilken fara som hotar oss från västmakternas sida. Låt oss arbeta och betrakta våra uppgifter med nykter blick.” Om vi inställer vår reträtt, så betyder detta inte att vi inte känner dessa faror. Vi möter dem med fast blick. Vi säger: ”Här ligger den största faran — de lidanden som framkallats av hungersnöden måste botas. Vi har ännu inte botat dem. Vi har ännu ingalunda övervunnit finanskrisen.” Man får således inte förstå uttrycket ”att inställa reträtten” på så sätt att vi redan anser, att vi lagt grundvalen (till den nya hushållningen) och att vi nu kan vara lugna. Nej, grundvalen har ännu inte lagts. Vi kan ännu inte lugnt se framtiden till mötes. Vi är omgivna av faror, militära faror, om vilka jag talat tillräckligt, och ännu större faror i det inre, där det finnes ekonomiska faror, som består i en förfärlig utarmning av bönderna, i hungersnöd, i att finanserna befinner sig i lägervall. Dessa faror är utomordentligt stora. Det kräves en väldig kraftansträngning av oss. Men om man påtvingar oss ett krig, så kommer vi att kunna slåss. Men det blir inte heller för dem så lätt att föra krig. År 1918 var det lätt för dem att börja krig, och att fortsätta det år 1919 likaledes. Men fram till år 1922 har det flutit mycket vatten i havet, det har flutit mycket blod och mycket annat. Arbetarna och bönderna i Västeuropa är inte alls desamma som 1919. Man kan inte lura dem med att säga: ”Vi kämpar mot tyskarna, och bolsjevikerna är ingenting annat än tyskarnas agenter.” Vi råkar inte i panik på grund av vårt ekonomiska läge. Vi har för närvarande dussintals avtal, som vi ingått med ryska och utländska kapitalister. Vi vet, inför vilka svårigheter vi stått och inför vilka vi står. Vi vet, varför de ryska kapitalisterna gått med på dessa avtal. Vi vet, under vilka betingelser dessa avtal ingåtts. Flertalet av dessa kapitalister går med på dessa avtal som det praktiska livets män, som affärsmän. Också vi handlar som affärsmän. Men varje affärsman tar i viss mån hänsyn till politiken. Om han inte är en köpman från ett fullständigt barbariskt land, kommer han inte att ingå affärsöverenskommelser med en regering, som inte med största sannolikhet är stabil och högst tillförlitlig. I annat fall skulle han inte vara en köpman utan ett dumhuvud. Men dylika element utgör inte den överväldigande majoriteten av köpmännen, ty hela affärskampens logik rensar bort dem från det kommersiella fältet. Om värderingen hos oss tidigare var denna: Denikin pryglade dig, visa nu, att du kan prygla honom — så är värderingen nu en annan: köpmannen klådde dig, visa nu, att du kan tvinga honom att göra affärer. Vi har visat det. Vi har redan en rad avtal med mycket stora kapitalistiska firmor, både ryska och västeuropeiska. Vi vet, vad de går med på. De vet, vad vi går med på.

I dag förändrar sig i viss mån vår arbetsuppgift. Om detta skulle jag vilja säga ytterligare några ord som komplettering till mitt redan nu en smula för långa referat.

I samband med det läge, då Genua uppvisar en vacklan, på vilken man efter vad det förefaller inte kan se något slut, och då vi i vår inre politik gjort så många eftergifter, måste vi säga: ”*Nog nu, inga fler eftergifter!*” Om herrar kapitalister tror att de kan dra ut på tiden ännu längre, och att ju längre de drar ut på tiden, desto flera eftergifter skall de få, så måste vi — jag upprepar det — säga dem: ”*Nog, i morgon får ni ingenting!*” Om de inte lärt någonting av sovjetmaktens och dess segrars historia, nåväl — som de behagar. Vi å vår sida har gjort allt och vi har förklarat det inför hela världen. Jag hoppas, att kongressen också skall bekräfta att vi inte retirerar längre. *Reträtten är slut*, och i samband därmed förändras också vårt arbete.

Det bör påpekas att det hos oss hittills kunnat förmärkas stor nervositet, nästan något sjukligt, då denna fråga diskuterats. Man uppställer alla möjliga planer och fattar alla möjliga beslut. I detta sammanhang skulle jag vilja säga följande. I går läste jag händelsevis i ”Isvestija” en politisk dikt av Majakovskij. Jag tillhör inte beundrarna av hans poetiska talang, ehuru jag fullständigt erkänner min inkompetens på detta område. Men jag har inte på länge känt en sådan tillfredsställelse sett från politisk och administrativ synpunkt. I sin dikt förlöjligar Majakovskij sammanträdena och gycklar med de kommunister, som jämt och ständigt håller sammanträden. Jag vet inte hur det är beträffande poesin, men beträffande det politiska garanterar jag, att det är fullständigt riktigt. Vi befinner oss faktiskt i en sådan situation (och man måste säga att det är en mycket absurd situation) att vi ständigt håller sammanträden, bildar kommissioner, ställer upp planer i det oändliga. Det fanns en gång en sådan typ för det ryska livet — Oblomov. Han låg hela tiden i sängen och gjorde upp planer. Det var för länge sedan. Ryssland har sedan dess genomgått tre revolutioner, men ändå har Oblomovarna blivit kvar, ty det fanns Oblomovar inte bara bland godsägarna utan också bland bönderna, och inte bara bland bönderna utan också bland de intellektuella, och inte bara bland de intellektuella utan också bland arbetarna och kommunisterna. Man behöver bara se på oss, hur vi håller sammanträden, hur vi arbetar i kommissionerna, för att kunna säga att *den gamla Oblomov blivit kvar, att man både länge och väl måste tvätta och skrubba, blöta och stöta honom*, för att det skall bli någonting av honom. I detta avseende måste vi se på vårt läge utan alla illusioner. Vi har inte imiterat någon av dem, som skriver ordet ”revolution” med stor bokstav, vilket socialistrevolutionärerna gör. Men vi kan upprepa Marx' ord, att man under en revolutionstid inte gör mindre dumheter utan understundom rentav mer. Man måste betrakta dessa dumheter nyktert och utan fruktan — det är något som vi revolutionärer måste lära oss. Vi har under denna revolution redan gjort så mycket bestående, som redan definitivt segrat och som redan hela världen känner till, att vi absolut inte har någon anledning att bli förvirrade eller nervösa. För närvarande är läget sådant, att vi med stöd av den genomförda rekognosceringen genomför en kontroll av det, som vi presterat. Denna kontroll är av mycket stor betydelse, den måste vara utgångspunkten för den fortsatta rörelsen. Och då vi står inför uppgiften att hålla ut i kampen mot kapitalisterna, måste vi beslutsamt följa vår nya väg. *Vi måste bygga upp hela vår organisation så, att i spetsen för våra handelsföretag inte kommer folk, som saknar erfarenhet på detta område.* Hos oss förekommer det mycket ofta att man som ledare för en institution placerar en kommunist — en kamrat som är bekant för sin samvetsgrannhet, som prövats i kampen för kommunismen och suttit i fängelse och av denna anledning placeras som ledare för en statlig trust, ehuru han inte förstår sig på att göra affärer. Han har alla möjliga obestriddliga förtjänster som kommunist, men första bästa affärsman kommer att dra honom vid näsan, och det är riktigt bra om han gör det. Ty det är ett fel att placera den mest värdiga, utmärkta kommunist, vars hängivenhet ingen människa, om han inte är förryckt, kan betvivla, på en post, där man borde placera en skicklig och samvetsgrann affärsman, vilken långt bättre kommer till rätta med sitt arbete än den mest hängivna kommunist. Det är här som vår Oblomovanda kommer till uttryck. Vi har satt kommunister med alla deras utmärkta egenskaper, till ett praktiskt arbete, för vilket de är fullständigt olämpliga. Hur många kommunister finns det i våra statsinstitutioner? Vi har väldiga mängder av material, solida arbeten, som skulle försätta den mest metodiska tyska vetenskapsman i extas, vi har berg av papper och Kommissionen för partihistorien skulle behöva 50 gånger 50 års arbete för att undersöka allt detta, men i en statlig trust uppnår ni ingenting praktiskt och får inte veta, vem som är ansvarig för vad. Det praktiska verkställandet av förordningarna, av vilka vi har mer än nog och vilka vi fabricerar med den snabbhet som Majakovskij skildrat, underkastas ingen kontroll. Verkställs hos oss de ansvariga kommunistiska funktionärernas förordningar? Förstår de att organisera denna sak? Nej, det är inte fallet, och det är därför som kärnpunkten i vår inrikespolitik förändrats. Vad är våra sammanträden och kommissioner? De

är mycket ofta en lek. Det har blivit bättre sedan vi började partirensningen och sade oss: ”Bort med karriärister, som slunkit in i partiet, bort med tjuvarna!” Ungefär hundratusen har vi uteslutit, och det är utmärkt, men det är bara en början. På partikongressen kommer vi tillbörligen att diskutera denna fråga. Och då tror jag att de tiotusenden, som nu endast bildar kommissioner och inte utför och inte förstår att utföra något praktiskt arbete, kommer att få dela samma öde. När vi på detta sätt rensat vårt parti, kommer det att taga itu med reellt arbete och att lära sig förstå detta på samma sätt som det gjort det på det militära området. Naturligtvis är detta inte ett arbete bara för några månader och inte ens för ett år. Vi måste utmärka oss genom en orubblig fasthet i denna fråga. Vi är inte rädda för att säga att karaktären av vårt arbete förändrats. Den värsta av våra inre fiender är en sådan kommunist, som intar en ansvarig (eller en icke ansvarig) sovjetpost och åtnjuter allmän aktning som en samvetsgrann människa. ”Han är ingen musiker, men i stället smakar han inte en droppe.” Han har inte lärt sig att kämpa mot slentrianen, han förstår inte att bekämpa densamma, han skyler över den. *Från denna fiende måste vi befria oss, och med hjälp av alla medvetna arbetare och bönder skall vi komma honom inpå livet. Mot denna fiende och mot denna inkompetens och Oblomovanda måste hela den partilösa arbetar- och bondemassan mangrant gå till kamp och följa avantgardet, det kommunistiska partiet. I detta avseende kan det inte få råda någon vacklan.*

Som avslutning på mitt tal skall jag göra en kort sammanfattning. Spelet med Genua, den krumsprängslek som försiggår omkring Genua kan inte det ringaste bringa oss att vackla. Nu kan man inte längre fånga oss. *Vi beger oss till köpmännen och kommer att göra affärer, och vi skall fortsätta att göra eftergifter, men gränserna för desamma är redan fastställda.* Det, som vi hittills givit köpmännen i våra avtal, har vi gjort som ett steg tillbaka i vår lagstiftning, och längre kommer vi inte att gå.

I samband härmed förändras våra huvuduppgifter i den inre, särskilt den ekonomiska politiken. Vad vi behöver är inte nya förordningar, inte nya institutioner, utan nya kampmetoder. *Vad vi behöver är att pröva människornas lämplighet, att kontrollera det faktiska genomförandet.* Nästa rensning kommer att rikta sig mot de kommunister, som *inbillar sig* vara administratörer. Må alla dessa, som sysslar med alla dessa kommissioner, konferenser och rådplägingar men inte gör något enkelt sakligt arbete hellre tränga djupare in på det propagandistiska och agitatoriska arbetets område och ägna sig åt vilket annat nyttigt arbete som helst. De tänker ut något speciellt och invecklat och rättfärdigar sig med att den nya ekonomiska politiken kräver någonting nytt. Men det uppdrag de fått blir inte utfört. De bekymrar sig inte om att spara på den kopek som anförtratts dem och bemödar sig inte om att fördubbla den utan gör upp planer som går löst på miljarder och till och med triljoner i sovjetpengar. Det är detta enda vi kommer att bekämpa. *Kontroll över människorna och kontroll över det faktiska genomförandet av arbetet* — detta och ännu en gång detta, endast detta är nu kärnpunkten i hela arbetet i hela politiken. Detta är inte en uppgift för några månader eller för ett år, utan för flera år. Vi måste officiellt, i partiets namn säga vad som är kärnpunkten i arbetet och i överensstämmelse härmed omgruppera våra led. Då kommer vi att segra också på detta område, liksom vi hittills segrat på alla de arbetsområden, som den bolsjevikiska proletära makten, understödd av bondemassorna, gripit sig an.

Pravda No. 54, 8 mars 1922